

PREMI A LA DIFUSIÓ DELS PRINCIPIS DEL DECREIXEMENT 2012
CONVOCAT PER L'AGENDA LLATINOAMERICANA

Candidatura de l'Ecoxarxa de Girona

<http://www.ecoxarxagirona.org>

nordest@decreixement.net

ÍNDEX

1. Per què ens presentem a aquest premi?	3
2. Què és una Ecoxarxa?	4
3. Què és la moneda social?	4
4. L'ecoxarxa de Girona	5
6. Funcionament de l'Ecoxarxa	10
7. Algunes activitats realitzades	12
8. L'Ecoxarxa en números.....	13
9. Relacions amb altres entitats	14
10. Nous projectes	15

1. Per què ens presentem a aquest premi?

La IV edició del Premi a la Difusió dels principis del Decreixement ens ha permès fer un cop d'ull al passat i comprovar que la trajectòria de l'**Agenda Llatinoamericana Mundial** té molts paral·lelismes amb el recorregut del nostre col·lectiu, l'**Ecoarxa de Girona**.

Al 2009 (primer any del premi) es reflexionava sobre un **nou socialisme**, que superés les limitacions dels intents anteriors i s'adaptés als nous temps. Al 2010, l'**ecologia** va prendre'n el relleu, fent especial èmfasi en els límits reals del nostre planeta, en com salvar-lo i com sobreviure-hi. Enguany, seguim les passes de la utopia indígena ancestral del **Sumak Kawsay**, fent prevaler el bon viure per damunt del viure millor que els altres a qualsevol preu.

La iniciativa que presentem en aquest document és un exemple pràctic de **decreixement** i una eina carregada de valors que posem al servei de les persones per anar bastint un nou paradigma social (el nou socialisme), ecològic (per salvar-nos amb el planeta) i cultural (del bon conviure). Esperem que l'any vinent sigui l'any de la nova economia (que perfilarà l'**Agenda Llatinoamericana Mundial** de 2013) i de la seva moneda per definició, la moneda social.

2. Què és una Ecoxarxa?

Una **Ecoxarxa** és una xarxa d'intercanvi de **béns, serveis i coneixements** que té la voluntat de recuperar la dimensió **ètica** i humana en les activitats econòmiques, superant l'individualisme i la competitivitat capitalista i impulsant una economia basada en la **confiança, la reciprocitat, la solidaritat, la cooperació i l'ecologia**.

A més, una **Ecoxarxa** fomenta l'economia **local**, el **consum responsable** i les relacions humanes, permet cobrir les necessitats bàsiques sense necessitat d'utilitzar l'euro, crea xarxes de suport entre les persones i permet a aquestes desenvolupar noves habilitats més enllà de les purament professionals.

3. Què és la moneda social?

La **moneda social** és una unitat monetària no oficial que ens permet comptabilitzar els béns o serveis que s'intercanvien a través de l'**Ecoxarxa**, per tant, és una unitat de compte i mesura que retorna a la moneda el seu sentit original.

La **moneda social** és alternativa i complementària de la moneda oficial. Sorgeix del consens entre els membres de la comunitat i crea un espai alternatiu d'intercanvi.

Per què la moneda social?

Hi ha diverses característiques que defineixen la moneda social i el seu ús:

No produeix interès.

No es pot especular amb moneda social, perquè no es devalua ni es revalua amb el pas del temps. Donar crèdit per obtenir beneficis o acumular-ne no té sentit.

És abundant.

La seva creació va íntimament lligada a la riquesa que creen les persones mitjançant les transaccions que realitzen. Es genera amb el treball i no amb el deute.

És democràtica.

L'emissió de moneda social està regulada per la comunitat. Les persones que formen part de l'Ecoarxa es reuneixen regularment per dur a terme acords sobre el seu funcionament.

Manté la riquesa allà on es crea.

La moneda social regula una economia bàsicament local i promou el consum de proximitat.

És un Instrument de mesura.

Permet posar un valor als béns i als serveis, de manera que es puguin produir intercanvis triangulats.

Es basa en la confiança i la solidaritat.

Fomenta les relacions socials entre els seus integrants i atorga una dimensió ètica a les transaccions econòmiques.

És inclusiva.

Reconeix el caràcter multidimensional de l'ésser humà i permet als individus desenvolupar activitats considerades "improductives" per l'actual sistema.

4. L'ecoxarxa de Girona

Els orígens

L'**ecoxarxa de Girona** es va constituir fa poc menys de dos anys, arrel de l'interés d'un grup de persones membres de "**Nordest decreix**", el grup local de la **Xarxa pel decreixement** a les comarques gironines, les quals van endegar una primera reunió, el maig del 2010 per tal d'implementar la **moneda social** a la ciutat de Girona.

Amb el suport de les ecoxarxes veïnes de Barcelona i el Montseny, el mes de juliol del mateix any, l'**Ecoarxa de Girona** va esdevenir una ecoxarxa constituïda i oficial, donada d'alta al CES (Community Exchange System) i amb pàgina web: <http://www.ecoxarxagirona.org/www/>

Al setembre de 2010, s'iniciaven els primers intercanvis entre les persones usuàries, amb **ecogirs**, la moneda social de Girona: **eco-**, perquè té la mateixa arrel que economia i ecologia; i **-gir** perquè neix a Girona i pretén donar un gir a l'economia oficial.

L'entitat naixia amb uns objectius determinats, i per tant, amb uns principis concrets i acotats de manera conjunta amb totes les persones participants a les reunions.

L'**ecoxarxa** permetia d'aquesta manera materialitzar un pensament polític, econòmic i social favorable a la disminució regular controlada de la producció econòmica amb la finalitat d'establir una nova relació d'equilibri entre l'ésser humà i la naturalesa, així com també entre les persones mateix.

La comunicació per als intercanvis s'estableix mitjançant un web especialment dissenyat per oferir i demandar productes, serveis o coneixements entre persones registrades, que disposen d'un compte transparent que reflecteix les quantitats d'ecogirs emprades o ingressades. Els productes reuneixen certs requisits (ecològics, naturals, artesanals, respectuosos amb el medi ambient...), tot i que també es poden oferir objectes que no reuneixen algun d'aquests requisits amb la intenció d'allargar-ne la vida, evitant nova producció i reduint els residus. Els serveis solen ser d'intercanvi de coneixements, assessorament professional, teràpies diverses, transports, reparacions domèstiques, etc.

Sens perjudici de rebutjar o anar en contra de les relacions econòmiques vigents, s'aposta per positivament les actuacions i reduir la producció econòmica amb una

alternativa molt factible d'intercanvi basant en la confiança, recuperada dels inicis de la humanitat i de l'època preindustrial.

Tenim el convenciment que viure millor amb menys no ha d'implicar un sacrifici, sinó una oportunitat de descoberta de pròpies capacitats i de potenciar aptituds adormides. Seguint la línia **decreixentista**, no s'ha de considerar el concepte de decreixement com a negatiu, sinó molt al contrari: Quan un riu es desborda, tothom desitja que el cabal comenci a decreïxer i torni als límits de la llera.

Principis i objectius

L'Ecoarxa és un dels molts fils que actualment estan sorgint per canviar les regles del joc del model econòmic imperant per convertir la societat en autònoma i ecònoma. Amb una consciència clara sobre la limitació dels recursos naturals i els problemes ecològics, socials, polítics, emocionals i psicològics que resulten del creixement econòmic i el productivisme. És una visió que opta pel control de l'economia i per una gestió pública mitjançant una nova mentalitat i una nova política.

Aquesta proposta no només va 'a la contra' –com ho fan sovint alguns moviments–, ni és només una forma de recuperar la vella saviesa llibertària (en forma de cooperatives, autogestió, etc). També consisteix a fer valer la utilitat dels objectes (el seu valor d'ús) per sobre del valor de canvi, o relocalitzar l'economia, és a dir, d'assumir propostes en positiu. Segons la teoria del **decreixement**, es tracta de tornar a vincular l'economia a la producció de valor real. Això no s'aconsegueix de forma brusca, perquè la 'bancarització' del nostre món ho impedeix, però es pot fer anar posant fites vers una 'relocalització' de l'economia a les antípodes del model de globalització.

Les ecoarxes inicien una alternativa oposada al despotisme del Mercat (amb majúscules) i un retrobament dels mercats (en plural) com a espais d'intercanvi però no de monopoli, amb regles antiespeculatives clares. Aquest model porta implícit un canvi cultural que ens du a passar de la competitivitat a la cooperació i de l'egoisme a l'altruisme. És una economia de l'austeritat i la solidaritat alhora.

El **decreixement** insisteix que cal un altre model d'economia, no tan sols per reduir les desigualtats i promoure la justícia al món, sinó també perquè el model de capitalisme dominant fa que les classes populars acabin resultant només una mena de micos d'imitació dels rics, que copien malament els seus aspectes més tronats, amb fenòmens com l'ànsia de consum forassenyada (finalment frustrant) i l'expropiació de la creativitat o la iniciativa dels individus, que són considerats només com a consumidors i no com a persones.

Així, doncs, una **ecoxarxa** es guia per uns principis que coincideixen amb els pilars del **decreixement** o model de les **8 R** proposat per **Serche Latouche**:

- Es **revaluen** els valors i, per tant, les relacions humanes que, de globals, individualistes i consumistes, esdevenen locals, de cooperació i humanistes, en tant que aquest sistema relacional permet una proximitat entre les parts implicades en els intercanvis, no només geogràfica sinó també assistencial. En aquest sentit, la part interessada en un bé o servei ofert a l'**Ecoxarxa**, es posa en contacte directe amb qui fa l'oferta per obtenir-ne tota la informació necessària, esdevenint una "consumidora" conscient, que tindrà a la seva disposició l'altra part, per resoldre qualsevol dubte o dificultat i per acordar la manera de realitzar l'intercanvi.
- Es **reconceptualitzen** termes com ara *riquesa* i *pobresa*, ja que es genera un nou concepte de l'estil i qualitat de vida, que difereix de la imposada globalment i es caracteritza per la seva suficiència i simplicitat. A l'**Ecoxarxa** estar en "números vermells" no és un inconvenient, sinó una necessitat pel col·lectiu i l'única forma que el sistema d'intercanvis comenci a funcionar. A conseqüència d'això, podem començar a operar sense necessitat de tenir moneda al compte: el col·lectiu atorga a la persona que es dóna d'alta, una capacitat de despesa inicial de 100 **ecogirs** que pot utilitzar sense haver generat encara saldo. D'altra banda, el sistema no permet acumular més de 500 ecogirs, cosa que limita la capacitat d'acumulació i la possible especulació. És, per tant, l'activitat defineix el

projecte, ja que la funcionalitat del sistema radica en el moviment continu d'**ecogirs**, símbol i reflex dels intercanvis realitzats.

- Es **reestructura** el sistema productiu i les relacions socials, perquè no existeixen grans cadenes, ni franquícies, ni multinacionals i són les persones que ofereixen béns o serveis les que governen el seu funcionament, les que acorden el preu, les condicions o altres detalls d'interès amb la part consumidora. Per altra banda, no tot és pot adquirir amb **moneda social**, ja que només hi tenen cabuda aquells béns o serveis que respecten el medi ambient i l'equitat de les persones en el seu procés de fabricació.
- Es **relocalitza** el procés productiu, potenciant l'autosuficiència i la sobirania, que permeten satisfer les necessitats prioritàries reduint el consum en transport (i la seva dependència energètica). Les necessitats dels usuaris/es són satisfetes localment perquè la varietat d'ofertes permet prescindir en la gran majoria de les ocasions, dels canals habituals de distribució i consum. Un altre factor de **relocalització** es deriva de la vinculació de l'**Ecoarxa** amb una entitat geogràfica determinada. Si bé en els inicis aquesta pretenia abastir les comarques gironines, amb el temps cada comarca ha desenvolupat el seu propi projecte d'Ecoarxa. Actualment trobem nuclis actius a la Selva, l'Empordà, la Garrotxa i el Pla de l'Estany.
- Es **redistribueix** la riquesa i l'accés al patrimoni, perquè no té sentit l'afany d'acumular i es descobreix l'eficàcia i l'eficiència que aporten el moviment continu de béns, serveis i també coneixements; en definitiva: de "capital". No calen crèdits ni avals per adquirir moneda social. Tampoc està sotmesa a interessos, de manera que el diner, per sí mateix no crea riquesa, tan sols el treball.

- Es **redueix** l'impacte sobre la biosfera dels modes de producció i de consum, és a dir, es redueix contaminació, perquè s'eviten embolcalls, transports, tiquets, publicitat i qualsevol altre tràmit que impliqui una despesa energètica.
- Es **reutilitzen** i **reciclen** tots els productes, els quals adquireixen una segona i una tercera vida, passen d'unes mans que ja no els necessiten a unes altres a les quals faran un gran servei, perquè sempre abans de comprar, algú de l'**Ecoarxa** ho tindrà; i perquè abans de llençar, algú de l'**Ecoarxa** ho voldrà.

L'**ecoxarxa** és una opció que té punts amb altres iniciatives. Podem situar-la a cavall entre els banc del temps, on es bescanvien hores per serveis, i els mercats d'intercanvi, on s'intercanvien béns per productes. En aquest sentit, gràcies a la moneda social, l'**Ecoarxa** supera l'intercanvi directe del troc, ja que permet l'intercanvi multirecíproc i amplia l'oferta dels bancs del temps en incloure, a més dels serveis, béns materials.

6. Funcionament de l'Ecoarxa

Per participar com a usuària a l'ecoxarxa cal inscriure's al web d'intercanvi (CES), amb dades de contacte. Per començar els intercanvis no cal disposar d'**ecogirs**; quan una persona es dona d'alta a l'**Ecoarxa de Girona** disposa d'un marge de confiança de 100 ecogirs, ampliable fins a 500 a mesura que vagi oferint béns i serveis a la resta d'usuaris. També hi ha la possibilitat d'aconseguir ecogirs canviant euros per moneda social (1 a 1).

Els intercanvis es registren a través del **CES** (Community Exchange System), un programa informàtic que permet dur la comptabilitat de manera senzilla i transparent i de fàcil accés per a tots els membres. També facilita els intercanvis amb la resta de xarxes de moneda social de Catalunya i d'arreu. Per participar-hi, tant sols s'ha d'estar registrat al grup **Ecoarxa de Girona** a través del lloc web <http://www.ces.org.za/>

Com a acció inicial, demanem fer entrades a l'apartat d'ofertes (tres com a mínim). Els preus s'expressen totalment en **ecogirs** o parcialment en euros i **ecogirs** (fins a un 50%). Tant sols és possible augmentar el percentatge en euros (fins a un 85%) en una de les ofertes.

Si la persona usuària té dificultats per accedir a Internet, l'**Ecoxarxa** li assignarà un acompanyant que l'ajudarà a realitzar les transaccions a través del programa, perquè la falta de coneixements informàtics no sigui un obstacle.

Cadascú determina el valor del treball o dels béns que ofereix. No ve donat per un sistema econòmic global extern al nostre control. Es pot utilitzar l'**ecogir** en les transaccions però també el troc, la cessió, el lloguer, el temps... Per afavorir els intercanvis, l'**Ecoxarxa** disposa d'un parell de **punts d'intercanvi** a la ciutat de Girona on deixar els productes en cas que dos usuaris tinguin dificultat per trobar-se personalment.

Alguns dels béns o serveis que s'hi poden trobar són: productes d'alimentació; consultes i tractaments de salut; olis i cremes medicinals; productes de neteja; suport informàtic; transport compartit; cura de persones; idiomes; lampisteria, jardineria i ferreria; artesanía, roba, mobiliari, estris diversos...

A nivell organitzatiu, ens reunim mensualment en assemblea i comptem amb una llista de distribució per correu electrònic per debatre els temes d'interès. Al web també comptem amb un calendari d'activitats i una àrea reservada als inscrits on pengem la informació més rellevant i portem a terme, en cas que sigui necessari, sistemes de votació.

7. Algunes activitats realitzades

Durant aquests gairebé dos anys de vida, han estat desenes les activitats realitzades, totes elles amb l'objectiu de promoure l'ús de la moneda social entre les persones i conscienciar dels valors que porta associats. Algunes de les activitats són:

- Novembre 2010: participació al **mercat d'intercanvi** de Mieres amb estand propi.
- Desembre 2010: participació a la **fira d'intercanvi** de Celrà amb estand propi.
- Març 2011: Xerrada "**Decreixement i moneda social**" en el sí de la Setmana Solidària organitzada per l'Associació de Veïns de Sant Narcís i el Centre Cívic del mateix barri (Girona).
- Abril 2011: Passi del vídeo "Comprar, llençar, comprar" i posterior xerrada i debat sobre "**Decreixement i moneda social**" a la Casa de Cultura de Girona en el sí del cicle de xerrades organitzades per l'Ateneu Naturalista de Girona.
- Maig 2011: conjuntament amb Setem i altres entitats gironines, organització de la **Festa del Comerç Just i la Banca Ètica**. Primera fira on es poden adquirir productes amb moneda social.
- Juny 2011: Xerrada "**Decreixement i moneda social**" a la Fira Eco-sí de Girona. Durant tot el cap de setmana es va fer difusió del projecte a través de l'estand. Altres col·lectius afins a l'Ecojarxa de Girona acceptaven moneda social en les seves parades.
- Juny 2011: Xerrada "**Decreixement i moneda social**" a la Plaça Catalunya de Girona, presentant el projecte als acampats del moviment 15M.
- Novembre 2011: participació al **mercat d'intercanvi** de Mieres amb estand propi.
- Novembre 2011: participació al **mercat d'intercanvi** de la Devesa (Girona) amb estand propi.
- Desembre 2011: Participació en la jornada del primer aniversari del **Banc del Temps** del Pont del Dimoni (Girona), amb activitats i taula informativa.

- Desembre 2011: Xerrada “**Decreixement i moneda social**” a la fira d’intercanvi de Can Calçada (Riudellots de la Selva)
- Desembre 2011: participació a la **fira d’intercanvi** de Celrà amb estand propi
- Març 2012: participació en la **Trobada de productors** organitzada pel col·lectiu “La Hortera” de Salt.
- Abril 2012: Participació en la taula rodona sobre **alternatives de consum** organitzada per l’Ateneu Naturalista de Girona.
- Maig 2012: Xerrada sobre “**la moneda social**” al CC Sant Narcís de Girona, en el cicle de xerrades organitzades pel Banc del Temps del Pont del Dimoni.
- Maig 2012: conjuntament amb Setem i altres entitats gironines, organització de la **Festa del Comerç Just i la Banca Ètica**. Segona fira on es poden adquirir productes amb moneda social.
- Maig 2012: Primera **Trobada d’Ecoarxes** de les comarques gironines: bastint un sistema econòmic pròxim i integral.
- Juny 2012: **Taula informativa** a la Fira Eco-sí de Girona.

8. L’Ecoarxa en números

Com ja hem dit anteriorment, l’**Ecoarxa** utilitza un programa informàtic per comptabilitzar els intercanvis, cosa que permet la total transparència de les relacions econòmiques que s’estableixen entre les persones usuàries. Aquest mateix programa (CES) l’utilitzen gairebé una cinquantena de països més dins els quals hi ha desenes de grups. A l’estat espanyol, per exemple, hi ha registrades 70 xarxes d’intercanvi, de les quals 23 són a Catalunya. És dins aquest mateix programa on trobem la relació de dades que exposem a continuació.

A 20 de juny de 2012, l’**Ecoarxa de Girona** compta amb 130 persones inscrites (103 individuals, 18 grups, 4 organitzacions i 5 empreses). La mitjana en el creixement dels comptes és de 6 cada mes.

En aquests mesos, s’han realitzat més de 230 intercanvis (11 per mes) amb un total de moneda circulant de 3445 **ecogirs** (164 **ecogirs** mensuals). Més de la

meitat dels intercanvis (118 en total, 19.6 per mes), s'han realitzat en l'últim mig any, cosa que ens confirma la bona evolució en la implantació de la **moneda social**.

9. Relacions amb altres entitats

- Des de fa uns mesos, l'**Ecoarxa** de Girona està vinculada amb el **Banc del Temps** del Pont del Dimoni de Girona, de manera que les persones d'una i altra entitat poden realitzar intercanvis sense necessitat d'estar donades d'alta a ambdós col·lectius.
- En les últimes dues edicions, l'**Ecoarxa** ha participat activament en la Festa del Comerç Just i la Banca Ètica que organitza **Setem**. També hi hem col·laborat amb altres accions com la campanya 'roba neta' i la denúncia de les grans empreses multinacionals productores de cafè.
- L'**ecoarxa** de Girona també es relaciona amb les altres ecoarxes pròximes com Pla de l'Estany, Alt Empordà, Baix Empordà, Montseny... i de tota Catalunya, ja sigui mitjançant les diferents assemblees que s'han anat organitzant com a través de la xarxa social N-1.
- Per últim, esmentarem l'estreta relació entre el moviment d'ecoarxes i la Cooperativa Integral Catalana (CIC), una proposta de transformació social que desenvolupa iniciatives per a la sortida transitòria del capitalisme en tots els àmbits de la vida (habitatge, salut, treball, ensenyament, energia, alimentació...).

10. Nous projectes

Pels propers mesos i anys pretenem seguir consolidant l'**Ecoarxa**, fent-la extensible a més persones per tal que l'ús de la **moneda social** es normalitzi i no sigui vist com una proposta de minories. L'objectiu últim és el satisfer les necessitats bàsiques de les persones sense necessitat d'utilitzar l'euro. Més concretament, volem:

- Establir llaços amb d'altres col·lectius afins perquè integrin la moneda social en les seves relacions econòmiques diàries (cooperatives, ONG's, grups de consum, productors agroecològics, petits comerços...). Amb això, pretenem aconseguir que qualsevol bé o producte (alimentació, salut, educació, lleure, transport...) pugui ser adquirit amb **ecogirs**.
- Esdevenir una alternativa sòlida per al finançament de projectes: qualsevol persona o col·lectiu pot adreçar-se a l'assemblea de l'**Ecoarxa** demanant suport econòmic per a una iniciativa. Si l'assemblea ho veu oportú, es pot acordar ampliar la capacitat de despesa d'aquest individu o col·lectiu i fixar uns terminis per restablir el balanç del compte. D'aquesta manera es poden finançar projectes sense interessos i sense passar per les entitats bancàries habituals.
- Proposta d'oxidació de la moneda. Tot i que és un debat encara obert, s'està plantejant equiparar la moneda a la resta de béns per fer-la més "natural". Qualsevol bé (per exemple, el blat, que en l'antic Egipte era moneda de canvi) perd valor amb el temps, a causa de l'envelliment o pels costos d'emmagatzematge (oxidació). Això fa que l'agricultor estigui en desavantatge amb el comprador, ja que qui té el diner no ha de patir per la seva oxidació, cosa que li permet esperar i especular amb els béns que sí que pateixen aquest procés. Si tal com li passaria amb el blat, la moneda també perd valor amb el temps, uns i altres s'equipararan fent encara més justes i dinàmiques les relacions econòmiques entre compradors i venedors.

- Xarxa d'albergs. Es tracta d'un projecte que planteja la creació d'una xarxa estatal d'allotjaments que es puguin pagar amb ecogirs. En aquests moments hi ha converses amb un hotel de Sarrià de Ter per poder transformar la meitat de l'edifici en un alberg. Per altra banda, a Ca l'Estrolic (Riudellots de la Creu) ja s'estan fabricant lliteres i alliberant espais per fer-hi habitacions. La idea és introduir-hi també l'alimentació macrobiòtica.

En cas que aquest premi fos atorgat a l'**Ecoxarxa de Girona** es destinaria a assolir aquests objectius, i molt especialment a les accions que contribueixin a la difusió i l'ús de la moneda social.

Girona, 27 de juny de 2012

Persones de contacte:

Marcel Bartumeus	marcel@revip.net	972 428 644
Glòria Sanz	gsanz6@gmail.com	609 392 644